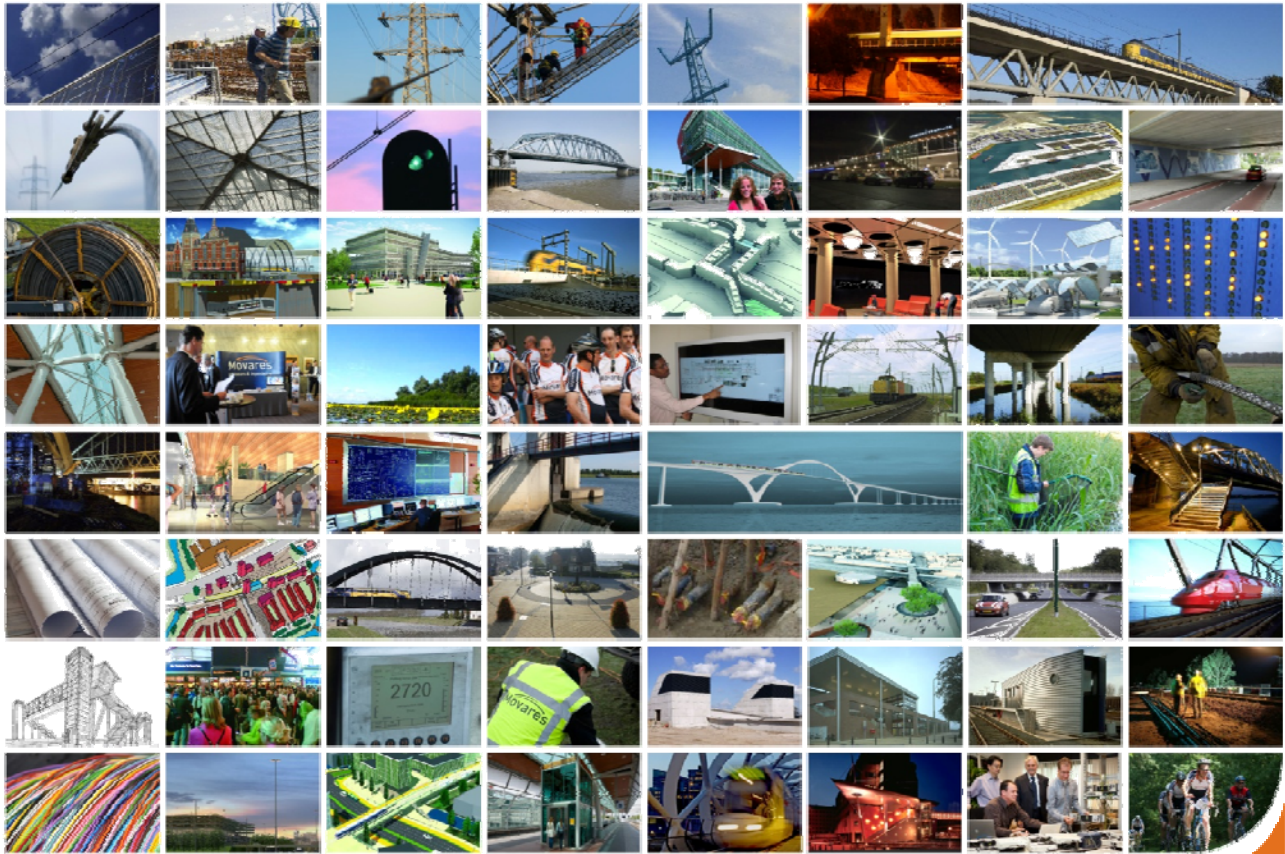

10 maart 2014- Versie 1.0

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Wettelijk kader	3
1.3 Doel	3
2 Methode	4
2.1 Beschermde gebieden	4
2.2 Beschermde soorten	4
3 Locatie en activiteiten	6
3.1 Locatie	6
3.2 Activiteiten	11
4 Beschermde gebieden	12
4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden	12
4.2 Effecten op beschermde gebieden	12
5 Beschermde soorten	13
5.1 Planten	13
5.2 Vogels	13
5.3 Grondgebonden zoogdieren	17
5.4 Vleermuizen	17
5.5 Reptielen	18
5.6 Amfibieën	18
5.7 Vissen	19
5.8 Ongewervelden	20
5.9 Samenvatting	21
6 Conclusies	22
6.1 Beschermde gebieden	22
6.2 Beschermde soorten	22
7 Bronnen	25
Colofon	26
Flora- en faunawet	1
Rode Lijst	3
Natuurbeschermingswet	3
EHS3	

Inleiding

1.1 Aanleiding

De provincie Noord-Holland is voornemens de N241 te herinrichten. Ten behoeve van deze reconstructie zal een drietal woningen worden geamoveerd.. Voor deze locaties dient een quick scan ecologie uitgevoerd te worden. Hierbij wordt gekeken naar de geschiktheid van het aanwezige biotoop voor in het kader van de Flora- en faunawet beschermde soorten.

1.2 Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor de quick scan ecologie wordt gevormd door de Flora- en faunawet (beschermde soorten). In de quick scan wordt tevens ingegaan op beschermde gebieden (gebieden beschermd onder de Natuurbeschermingswet en gebieden die vallen onder de Ecologische Hoofdstructuur). Voor uitleg over het wettelijke kader wordt verwezen naar bijlage 1.

1.3 Doel

Het doel van de voorliggende rapportage is toetsing van de voorgenomen ingreep aan het wettelijk kader ten aanzien van natuur. Voorliggende rapportage betreft een quick scan waarmee een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het onderzoeksgebied wordt verkregen. Na afronding van de quick scan is duidelijkheid verkregen over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig en is het nodig om een ontheffing of vergunning aan te vragen. Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

De quick scan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Komen ter plaatse en in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde soorten voor?
- Wat is het effect van het project op de beschermde soorten?
- Bevinden zich in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde gebieden?
- Wat is het effect van het project op de beschermde gebieden?
- Is er eventueel aanvullend onderzoek nodig?
- Is er een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig?
- Is er een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig?
- Is er toestemming nodig voor werken in EHS gebied?

2 Methode

Voor de quick scan ecologie zijn de volgende werkzaamheden verricht:

1. Beschrijving locatie en voorgenomen activiteiten (hfdst 3);
2. Beschrijving nabijgelegen beschermde gebieden en effectbepaling van de voorgenomen ingreep op deze gebieden (hfdst 4);
3. Bureaustudie, oriënterend veldbezoek, effectbepaling en vaststellen vervolgstappen ten aanzien van beschermde soorten. Deze stappen zijn per soortgroep doorlopen (hfdst 5);
4. Opstellen conclusies (hfdst 6).

Hieronder wordt de gehanteerde methode per onderzoeksstap besproken:

2.1 Beschermde gebieden

In GIS is de ligging van het plangebied geprojecteerd op locaties van beschermde gebieden (Natura 2000, beschermde natuurmonumenten en EHS). Voor de effectbepaling is naast ruimtebeslag op beschermd gebied, ook gekeken naar mogelijke indirecte effecten. Dit betreft de ‘externe werking’ van het project. Dit is van toepassing op Natura 2000 gebieden. Hierbij wordt bijvoorbeeld gekeken naar een eventuele (tijdelijke) toename van geluid waardoor effecten op naastgelegen beschermd gebied optreden. Op basis van de effectbepaling is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn. Hierbij wordt gedacht aan nader onderzoek, het aanvragen van een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet of het doorlopen van de ‘nee-tenzij procedure’ voor EHS gebied.

2.2 Beschermde soorten

Bureaustudie

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Hiervoor zijn diverse verspreidingsatlassen en internetbronnen geraadpleegd. Als uitgangspunt hierbij is aangehouden dat wordt gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten binnen het uurhok (5 x 5 km) van de projectlocatie, en naar aangrenzende uurhokken.

Oriënterend veldbezoek

Er is op 3 maart 2014 door een ervaren veldecoloog een bezoek aan de drie te amoveren woningen gebracht. Hierbij is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren op en rond de woningen. De inspectie vond plaats zonder gebruik van hulpmiddelen (zoals schepnet, boomcamera, batdetector, vallen). De aanwezige watergangen zijn wel eenmalig bemonsterd met een schepnet. Tijdens de inspectie heeft tevens een beoordeling van potentiële geschiktheid als groeiplaats, verblijfplaats en/of foerageergebied plaatsgevonden (biotoopbeoordeling).

Effectbepaling beschermde soorten

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied.

Vervolgstappen

Op basis van de effectbepaling zijn de vervolgstappen vastgesteld. Hierbij is per soortgroep aangegeven of er een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is benodigd. Indien nodig wordt aangegeven of er eerst nog aanvullend veldonderzoek moet worden uitgevoerd. Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

3 Locatie en activiteiten

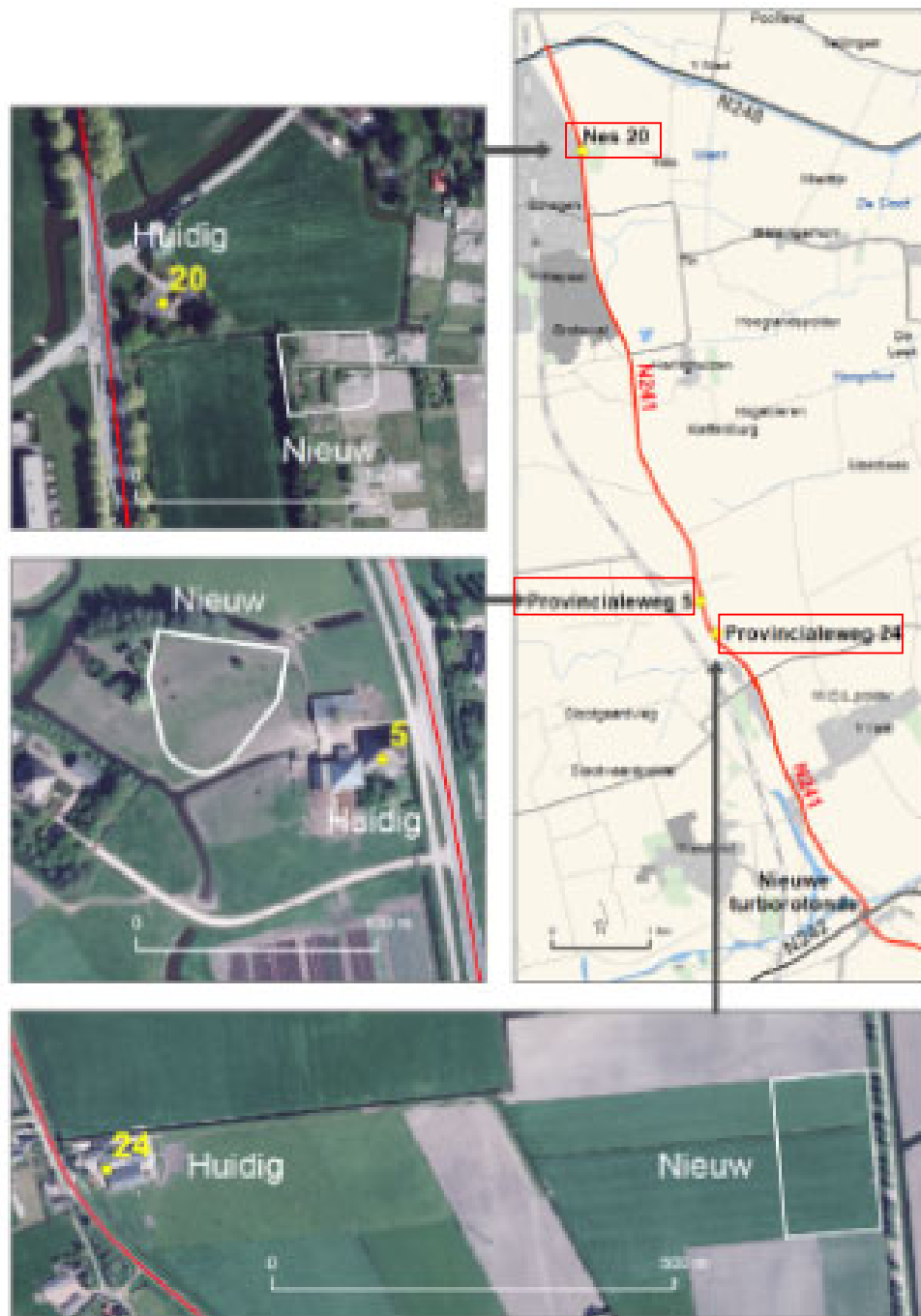
3.1 Locatie

Voor de reconstructie van de N241 bestaat het voornemen tot amoveren van 3 woningen. Deze quick scan heeft betrekking op de drie onderstaande (huidige) percelen:

1. Nes 20 (gemeente Schagen)
2. Provincialeweg 5 (gemeente Hollands Kroon)
3. Provincialeweg 24 (gemeente Hollands Kroon)

De locaties van de te amoveren woningen (huidig) zijn weergegeven in figuur 1. In deze figuur zijn ook de herontwikkelingslocaties (nieuw) weergegeven. Deze zijn locaties zijn al wel voldoende onderzocht (oplegnotitie natuuronderzoeken N241, Movares, 3 februari 2014) en vallen buiten de scope van deze quick scan.

In de volgende paragrafen is een beschrijving per locatie gegeven.

Figuur 1: ligging te amoveren woningen/ bedrijven en herontwikkelingslocaties.

3.1.1. Locatie 1: Nes 20
(gemeente
Schagen)

Het plangebied voor locatie 1 bestaat uit een burgerwoning met bijgebouw en de tuin. Het bijgebouw is gesloten van aard (zie figuur 4). De tuin bestaat uit een weelderige begroeiing van verschillende bomen en struiken (zie figuur 3). De plangrens ligt op de helft van de (zuidelijk) aangrenzende sloot.

Figuur 2:plangebied (groene vlak) voor locatie 1, Nes 20 gemeente Schagen.

Figuur 3:foto van de achtertuin op locatie 1

Figuur 4: foto van de watergang aan de zuidzijde van het plangebied

3.1.2. *Locatie 2:
Provincialeweg 5
(gemeente
Hollands Kroon)*

Het plangebied voor locatie 2 karakteriseert zich als een burgerwoning met bijgebouwen (open schuur en paardenstal) en een omliggend terrein met weilanden en bomen. Ook wordt er hobbymatig vee naast de woning gehouden. De watergangen vallen ten dele binnen de plangrens.

Figuur 5: plangebied (groene vlak) voor locatie 2, Provincialeweg 5 gemeente Hollands Kroon.

Figuur 6: foto van locatie 2

3.1.3. *Locatie 3:
Provincialeweg 24
(gemeente
Hollands Kroon)*

Het plangebied voor locatie 3 bestaat uit een agrarisch bedrijf met dienstwoning en een omliggend terrein met opslag, weilanden en bomen. De bijgebouwen zijn ten dele open van aard, veelal door het openstaan van ramen en toegangen. De watergangen vallen buiten de plangrens.

Figuur 7: plangebied (groene vlak) voor locatie 3, Provincialeweg 24 gemeente Hollands Kroon

Figuur 8: de woning met achterliggende werkschuren.

3.2 Activiteiten

Voor alle drie de locaties geldt dat ze ten behoeve voor de reconstructie van de N241 worden geamoveerd. De aanwezige gebouwen zullen worden verwijderd. De aanwezige bomen en beplanting zullen mogelijk worden verwijderd. Vooralsnog worden de watergangen niet gedempt. Er zullen wel (graaf)werkzaamheden nabij de watergang plaats vinden.

Het is op dit moment nog niet duidelijk wanneer de werkzaamheden gaan plaats vinden.

4 Beschermde gebieden

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden nabij de projectlocatie. Vervolgens wordt ingegaan op mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep op deze gebieden.

4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Het gebied 'Zwanenwater en Pettemerduinen' is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden en ligt op ca. 7km afstand. Er liggen verschillende gebieden rondom de planlocaties die onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het dichtstbijzijnde EHS-gebied ligt op ca. 700m afstand.

4.2 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000

Gezien de afstand worden er door de voorgenomen ingreep geen effecten op Natura 2000-gebieden verwacht. Er is geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet benodigd.

Ecologische Hoofdstructuur

Er is geen ruimtebeslag op EHS gebieden en derhalve worden er ook geen effecten op de EHS verwacht.

5 Beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten er op basis van de bureaustudie en het oriënterend veldbezoek in en nabij de projectlocatie worden verwacht. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op mogelijke effecten die door de werkzaamheden op kunnen optreden. Tot slot wordt per soortgroep aangegeven welke vervolgstappen er nodig zijn (zoals maatregelen, nader onderzoek of aanvraag ontheffing). Het hoofdstuk eindigt met een overzicht van de soorten waar op de projectlocatie rekening mee moet worden gehouden.

5.1 Planten

Resultaten bureaustudie

In de omgeving van de planlocaties zijn waarnemingen bekend van de rietorchis. (www.telmee.nl). Deze soort is opgenomen in tabel 2 van de Flora- en faunawet.

Resultaten veldbezoek

Het veldbezoek is buiten de gunstige inventarisatieperiode verricht. De rietorchis komt voor in veel verschillende biotopen zoals weilanden, waterkanten (kwelsloten), moerassen, langs spoorwegen en bermen. Binnen de drie planlocaties vormen de waterkanten mogelijk geschikt biotoop voor de rietorchis. Het voorkomen van de rietorchis kan voor locatie 1 en 2 daarmee niet op voorhand worden uitgesloten. Op locatie 3 vallen de watergangen en haar oevers buiten de plangrens en is nader onderzoek niet noodzakelijk.

Op basis van het biotoop worden er geen andere licht tot streng beschermde soorten (tabel 2/3 van de Flora- en faunawet) op de planlocaties verwacht.

Effectbespreking

Voor de locatie 1 en 2 kan het voorkomen van de rietorchis langs de watergangen niet worden uitgesloten. Indien bij het aanvullend onderzoek naar voren komt dat de rietorchis inderdaad op locatie 1 en/of 2 aanwezig is zal het naar verwachting geen probleem zijn om een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te verkrijgen. Negatieve effecten kunnen makkelijk gemitigeerd worden door de mogelijk aanwezige rietorchis te verplaatsen. Indien de werkzaamheden buiten de oevers zullen plaats vinden, is er geen ontheffing benodigd. Wel zullen de oevers fysiek moeten worden afgesloten van het bouwterrein.

Vervolgstappen

Vooralsnog zijn er geen werkzaamheden aan de watergangen en bijbehorende oevers gepland. Mochten deze werkzaamheden in de toekomst toch plaats vinden dan dient er aanvullend onderzoek in de geschikte periode (juni) plaats te vinden om te onderzoeken of de rietorchis voorkomt binnen de plangrenzen van locatie 1 en 2.

5.2 Vogels

Resultaten bureaustudie

In de omgeving van de projectlocatie komen 64-84 broedvogelsoorten voor waarvan 5-7 soorten zijn opgenomen op de Rode lijst (SOVON, 2002).

Resultaten veldbezoek

Algemene broedvogels

Voor alle drie de locaties geldt dat binnen en rond het plangebied bomen, struiken en ruigten aanwezig zijn die geschikt zijn als broedbiotoop voor diverse broedvogels.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Locatie 1: Nes 20 (gemeente Schagen) en locatie 2: Provincialeweg 5 (gemeente Hollands Kroon)

Binnen het plangebied van locatie 1 en 2 zijn geen bomen aanwezig met holten of horsten die geschikt zijn voor gebruik door vogels met jaarrond beschermde nesten. Ook de te verwijderen bebouwing is op deze locaties niet geschikt voor gebruik door vogels met jaarrond beschermde nesten.

De huismus is niet aangetroffen en de kans wordt klein geacht dat de soort op locatie 1 en/of 2 voorkomt als broedvogel. Dit vanwege een drietal factoren:

- In een 'vroeg voorjaar' zoals momenteel het geval is zouden huismussen tijdens het veldbezoek redelijkerwijs moeten zijn aangetroffen op de locaties en de directe omgeving.
- De combinatie aan eisen die de huismus stelt aan de functionele leefomgeving zijn niet op het terrein aanwezig (nestgelegenheid, voedsel, dekking en plekken voor stofbaden en drinkwater). Ontbreekt één van de onderdelen of liggen ze te ver van elkaar verwijderd, dan is het habitat niet geschikt (bron: soortenstandaard huismus).
- De bewoner(s) deelden mee dat ze de geen huismussen waarnemen in de zomertijd.

Locatie 3: Provincialeweg 24 (gemeente Hollands Kroon)

In een van de opstallen is een uilenkast aanwezig. Deze is momenteel in gebruik door een paartje kauwen. Deze soort is niet jaarrond beschermd.

Huismus

Op diverse locaties zijn tijdens het veldbezoek minimaal 6 exemplaren van de (jaarrond beschermde) huismus aangetroffen. Dit is echter een inschatting, mogelijk is dit aantal hoger.

Geschikte locaties voor nesten in het plangebied zijn ruimtes onder dakpannen en in de aanwezige werkschuren. Niet alleen de broedgelegenheid is beschermd, maar de gehele functionele leefomgeving. Zo gebruikt de huismus de groenblijvende struiken als schuilgelegenheid (en mogelijk ook om gezamenlijk de nacht door te brengen) en is de combinatie van dekking en beschikbare voedsel binnen 2,5 meter essentieel. In figuur 7 zijn de groenblijvende struiken op de foto te zien (linkerzijde).

Figuur 9: nesten van boerenzwaluwen in een van de werkschuren 2

Boerenzwaluw

Er zijn in verschillende werkschuren minimaal 8 nesten aangetroffen van de boerenzwaluw (zie figuur 8). De bewoner deelde tijdens het veldbezoek mee dat er zo'n 20 boerenzwaluwen in de zomer aanwezig zijn.

Effectbespreking

Locatie 1: Nes 20 (gemeente Schagen) en locatie 2: Provincialeweg 5 (gemeente Hollands Kroon)

In de te verwijderen bomen en bebouwing zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

De huismus wordt als broedvogel niet verwacht op locatie 1 en/of 2.

In het algemeen geldt voor deze locatie dat indien er tijdens de broedperiode bomen of ruigtevegetatie wordt verwijderd hierdoor broedende vogels kunnen worden verstoord. Dit is in strijd met de Flora- en faunawet.

Locatie 3: Provincialeweg 24 (gemeente Hollands Kroon)

Huisumus

Op het terrein zijn minimaal zes exemplaren van de huismus aangetroffen.

De geplande activiteiten resulteren in het verwijderen van een nog onbekend aantal territoria van de huismus. Door het verwijderen van de beplanting en foerageerplekken verdwijnen ook de potentieel aanwezige winterverblijfplaatsen en functionele leefomgeving. De nesten van de huismus zijn het gehele jaar beschermd. Voor deze vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Voor de ontwikkeling op locatie 3 geldt dit belang niet. Om het

amoveren van locatie 3 toch mogelijk te maken dienen voldoende mitigerende en compenserende maatregelen genomen te worden zodat de functionaliteit van de verblijfplaats wordt gegarandeerd. Er is dan alsnog ontheffing benodigd op grond van een nationaal belang (ruimtelijke ontwikkeling) voor de versterking van het leefgebied.

Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk om te weten voor hoeveel territoria gemitigeerd en gecompenseerd moeten gaan worden. Hiervoor dienen er twee gerichte veldbezoeken in de geschikte periode (1 april t/m 15 mei) plaats te vinden. Vervolgens zullen de mitigerende en compenserende maatregelen moeten worden opgesteld.

Boerenwaluw

De boerenwaluw broedt in de (bij)gebouwen op locatie 3.

Boerenwaluw is een categorie vijf vogel. Categorie vijf vogels zijn jaar rond beschermd wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen (www.drloket.nl).

De boerenwaluw is namelijk een vogel die weliswaar vaak terugkeert naar de plaats waar zij het jaar daarvoor heeft gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikt om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. In de nabije omgeving is vergelijkbaar geschikt leefgebied aanwezig. De boerenwaluw is een zeer mobiele soort. Naar verwachting komt de gunstige instandhouding van de soort niet in het geding.

De sloop van de werkschuren waar de zwaluwen broeden dient niet in het broedseizoen te gebeuren.

Wettelijk gezien is het niet verplicht, maar redelijkerwijs wordt het ophangen van kunstnesten op de herontwikkelingslocaties voor de boerenwaluw ten zeerste aanbevolen.

Dit zou bovendien ook de wens zijn van de bewoner van locatie 3 (mededeling tijdens veldbezoek).

Vervolgstappen

Voor alle drie de locaties:

Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij bomen/struiken/vegetatie/bebouwing wordt verwijderd, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in te verwijderen bomen/struiken/vegetatie/bebouwing broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.

Locatie 3: Provincialeweg 24 (gemeente Hollands Kroon)

Huismus

Voor de aanwezige huismussen zal er een ontheffing moeten worden aangevraagd.

Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk om te weten voor hoeveel territoria gemitigeerd en gecompenseerd moet gaan worden. Hiervoor dienen er twee gerichte veldbezoeken in de geschikte periode (1 april t/m 15 mei) plaats te vinden.

Boerenwaluw

De gunstige instandhouding van de boerenwaluw komt naar verwachting niet in het geding. Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd in het kader van de Flora- en Faunawet.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Het wordt vanwege de gevoelige status (rode lijst) van de soort ten zeerste aanbevolen om op de juiste wijze kunstnesten op de ontwikkelingslocatie 3 aan te brengen (zie effectbespreking).

Resultaten bureaustudie

Volgens de literatuur komen de Noordse woelmuis en de waterspitsmuis (tabel 3 van de Flora- en faunawet) voor in de omgeving van de projectlocatie (www.telmee.nl & www.zoogdieratlas.nl).

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) lichte en/of streng beschermde zoogdieren aangetroffen.

Er zijn gegevens bekend over het vóórkomen van de Noordse woelmuis en de waterspitsmuis in de omgeving van de drie plangebieden. De aanwezigheid van geschikt biotoop is belangrijk. Voor de Noordse woelmuis kenmerkt het biotoop zich door een geïsoleerde ligging, moeras, rietland of drassige, extensief gebruikte hooi- en weilanden (bron: www.mineleni.nederlandsesoorten.nl) en voor de waterspitsmuis bestaat het biotoop uit niet te voedselrijk, helder water met waterplanten en begroeide oevers (bron:).

Voor de beschermde zoogdieren noordse woelmuis en waterspitsmuis is geen geschikt habitat aanwezig in (de directe omgeving van) het plangebied. Licht en/of streng beschermde soorten worden niet in het plangebied verwacht.

Op basis van het biotoop worden diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren, zoals egel, mol en huisspitsmuis binnen het plangebied verwacht (tabel 1 soorten van de Flora- en faunawet).

Effectbespreking

De planlocaties zijn geschikt voor algemene soorten grondgebonden zoogdieren. Dit zijn alle soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht. Hieraan kan worden voldaan door vanaf één kant te werken, waardoor deze dieren de kans krijgen te vluchten naar aangelegen gebieden.

Vervolgstappen

Licht en/of streng beschermde soorten worden niet in het plangebied verwacht.

Om effecten op algemeen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd vanaf één kant te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te ontkomen. Dit valt onder de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet). Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor algemeen beschermde soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten.

5.4 Vleermuizen

Resultaten bureaustudie

Uit de bureaustudie is naar voren gekomen dat er verschillende soorten vleermuizen in het gebied zijn waargenomen. Het gaat om de ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis, laatvlieger, meervleermuis en gewone dwergvleermuis (NDFF). Alle soorten vleermuizen zijn opgenomen in tabel 3 van de Flora- en faunawet.

Effectbespreking

Twee van de drie te amoveren woningen/ bedrijven (locatie 1:Nes 20 en locatie 2:Provincialeweg 5) zijn in 2012 onderzocht op het gebruik door vleermuizen als verblijfplaats (Oranjewoud, oktober 2012, nummer 2). Hieruit is naar voren gekomen dat deze woningen niet als verblijfplaats door vleermuizen worden gebruikt.

De woning en stallen/schuren aan de Provinciale weg 24 zijn in 2013 eerder onderzocht op geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuizen. Hierbij is naar voren gekomen dat de stallen/schuren op het terrein niet geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Mogelijk kan de ruimte onder de dakpannen van de woning gebruikt worden als zomer- of paarverblijfplaats. De spouwmuur van de woning is niet toegankelijk. Kraam- en winterverblijfplaatsen worden daarom uitgesloten.

Voor locatie 3: Provincialeweg 24 dient in de woning nader onderzoek naar vleermuizen plaats te vinden naar het gebruik als zomer- of paarverblijfplaats.

Bij verhoogd gebruik van kunstlicht (tijdens de werkzaamheden of door de nieuwe inrichting) kan verstoring optreden op verblijfplaatsen en op foeragerende of passerende vleermuizen.

Vervolgstappen

Voor locatie 3 dient in de woning nader onderzoek naar vleermuizen plaats te vinden naar het gebruik als zomer- of paarverblijfplaats.

Om te voorkomen dat door gebruik van kunstlicht (tijdens de werkzaamheden of door de nieuwe inrichting) verstoring optreedt op verblijfplaatsen en op foeragerende of passerende dieren, dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient lichtval op water, bomen, gebouwen en lijnelementen als houtwallen of kruidenranden te worden vermeden.

5.5 Reptielen

Resultaten bureaustudie

In (de directe omgeving van) het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielen (www.telmee.nl & www.ravon.nl).

Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied is geen biotoop aanwezig dat geschikt is voor reptielen. Er worden dan ook geen reptielen verwacht.

Effectbespreking

Er worden geen effecten op reptielen verwacht.

Vervolgstappen

Er zijn voor reptielen geen vervolgstappen benodigd.

5.6 Amfibieën

Resultaten bureaustudie

Uit de bureaustudie komt naar voren dat de rugstreeppad in (de directe omgeving van) het plangebied is aangetroffen. Deze soort is opgenomen in de tabel 3 van de Flora- en faunawet (www.telmee.nl & www.ravon.nl).

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Op basis van het biotoop worden ook geen licht tot streng beschermde amfibieën (tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet) verwacht. De rugstreeppad komt voor in open, zandige gebieden zoals duinen, stuifzanden en heidevelden. Voor de voortplanting worden meestal ondiepe, vegetatiearme, tijdelijke kleine wateren gebruikt. Deze biotopen ontbreken op alle locaties en het voorkomen van de rugstreeppad wordt dan ook op basis van biotoop onwaarschijnlijk geacht. Binnen het plangebied komen mogelijk algemeen beschermde amfibieën zoals de pad voor (tabel 1 van de Flora- en faunawet).

Effectbespreking

In het plangebied worden alleen algemeen beschermde amfibieën zoals de gewone pad (tabel 1 van de Flora- en faunawet) verwacht. Deze wordt mogelijk door de werkzaamheden verstoord. In de omgeving is voldoende biotoop aanwezig waar aanwezige dieren naar kunnen uitwijken.

Vervolgstappen

Om effecten op algemeen beschermde soorten amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd en/of watergangen worden gedempt van één kant uit te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te ontkomen. Dit valt onder de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet).

Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor algemeen beschermde soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten.

5.7 Vissen

Resultaten bureaustudie

Uit de natuurtoets naar de N241 en de directe omgeving (Oranjewoud, mei 2011, nummer 1) is naar voren gekomen dat een aantal sloten langs de N241 geschikt zijn voor de bittervoorn (tabel 3 van de Flora- en faunawet) en de kleine modderkruiper (tabel 2 van de Flora- en faunawet). Locatie 3 heeft geen watergangen binnen de plangrenzen. Locatie 1 en 2 wel.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn met de schepnetbemonstering op de locaties 1 en 2 geen beschermde vissen aangetroffen. Voor locatie 1 gaf dit een voldoende betrouwbaar beeld. Op locatie 2 waren de watergangen van dusdanige breedte en onderdeel van een groter netwerk van bredere sloten, dat het plaatselijk bemonsteren middels schepnet geen betrouwbaar beeld oplevert.

Vooralsnog zijn er geen werkzaamheden aan de watergangen gepland. Indien in de toekomst op locatie 2 werkzaamheden aan de watergangen en/of haar oevers plaats gaan vinden dient de watergang middels elektrisch vissen te worden bemonsterd om de aanwezigheid van beschermde vissen aan te tonen/ uit te sluiten.

Effecten

Indien er op locatie 2 werkzaamheden plaats vinden in de sloot of haar oevers zijn er mogelijk effecten op beschermde vissen bittervoorn en kleine modderkruiper.

Vervolgstappen

Indien er op locatie 2 werkzaamheden plaats vinden in de sloot en/of haar oevers dient de watergang middels elektrisch vissen te worden bemonsterd om de aanwezigheid van beschermde vissen op locatie 2 aan te tonen/ uit te sluiten.

Resultaten bureaustudie

Uit de bureaustudie komt naar voren dat in (de directe omgeving van) het plangebied de rouwmantel (tabel 3 van de Flora- en faunawet) is waargenomen (www.vlindernet.nl. en www.telmee.nl)

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen licht en/of streng beschermde soorten ongewervelden aangetroffen. Dit was ook niet de verwachting gezien het tijdstip in het jaar. De rouwmantel heeft een voorkeur voor gevarieerde, open bossen met wilgen op vochtige, zonnige plaatsen en bosranden. Dit biotoop is niet op de locaties aanwezig. De soort is sinds 1964 in Nederland verdwenen als standvlinder. Sindsdien worden alleen nog zwervende vlinders gezien.

Effectbespreking

Er zijn in het verleden (2000-2013) waarnemingen van de rouwmantel gedaan in de omgeving van de plangebieden. Echter, de rouwmantel staat als 'verdwenen' op de Rode Lijst. Op dit moment zijn er geen populaties in Nederland, maar de soort komt wel jaarlijks in kleine aantallen voor. Dit betreffen zwervende exemplaren. De geplande ingreep zal dan ook geen negatieve effecten hebben op beschermde vlinders. Nader onderzoek naar het voorkomen van ongewervelden wordt niet nodig geacht.

Vervolgstappen

Er zijn voor beschermde ongewervelden geen vervolgstappen benodigd.

5.9 Samenvatting

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten waarmee op de drie locaties rekening moet worden gehouden. Dit is gebaseerd op bestaande gegevens en het veldbezoek.

Tabel 1: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

		Loc. 1	Loc.2	Loc.3	Tabel 1 algemene soorten	Tabel 2 Licht bescher mde soorten	Tabel 3 Streng bescher mde soorten	Vogels
Planten	Rietorchis	X	X			X		
Vogels	Broedvogels algemeen	X	X	X				X
	Huismus			X				X
Grondgebonden zoogdieren	Algemene soorten	X	X	X	X			
Vleermuizen	Diverse soorten, verblijfplaats/vliegrou te/foerageergebied			X			X	
Amfibieën	Algemene soorten	X	X	X	X			
Vissen	Bittervoorn		X					
	Kleine modderkruiper		X					

Uit de volgende soortgroepen zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten:

- Reptielen
- Ongewervelden

6 Conclusies

In onderstaande paragrafen worden de conclusies en aanbevelingen uit de quickscan besproken.

6.1 Beschermd gebied

Er zijn geen effecten op beschermde natuurgebieden. Er is geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet benodigd. De ‘nee-tenzij procedure’ voor EHS gebied hoeft niet te worden doorlopen.

6.2 Beschermd soorten

Aanvullend onderzoek

Planten

Indien er werkzaamheden plaats vinden aan de watergangen en/of haar oevers dient aanvullend onderzoek in de geschikte periode (juni) uit te wijzen of de rietorchis voorkomt binnen de plangrenzen (oevers watergangen) van locatie 1 en 2.

Vogels

Voor de ontheffingsaanvraag voor de huismus op locatie 3 is het noodzakelijk om te weten voor hoeveel territoria gemitigeerd en gecompenseerd moet gaan worden. Hiervoor dienen er twee gerichte veldbezoeken in de geschikte periode (1 april/m 15 mei) plaats te vinden.

Vleermuizen

Voor locatie 3 dient in de woning nader onderzoek naar vleermuizen plaats te vinden naar het gebruik als zomer- of paarverblijfplaats.

Vissen

Vooralsnog zijn op locatie 2 geen werkzaamheden aan de watergangen gepland. Indien in de toekomst aan deze watergangen wordt gewerkt dient aanvullend onderzoek (elektrisch vissen) plaats te vinden om de aanwezigheid van beschermde vissen op locatie 2 aan te tonen/ uit te sluiten.

Ontheffing Flora- en faunawet

Er is ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd indien het project resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen. Dit geldt alleen voor licht en streng beschermde soorten (tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet); voor algemene soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet) geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud een algemene vrijstelling.

Planten

Aanvullend onderzoek in de geschikte periode (juni) moet uitwijzen of de rietorchis voorkomt binnen de plangrenzen van locatie 1 en 2 (oevers van de watergangen). Indien de soort aanwezig is, is ontheffing benodigd voor het verplaatsen ervan. Naar verwachting kan deze ontheffing worden verleend.

Vogels

Na het nader onderzoek naar het voorkomen van de huismus op locatie 3 dient er voor de huismus een ontheffing te worden aangevraagd.

Hierbij dienen voldoende mitigerende en compenserende maatregelen genomen te worden zodat de functionaliteit van de verblijfplaats wordt gegarandeerd. Hierbij wordt gedacht aan het tijdig creëren van voldoende nieuwe verblijfplaatsen in de woning op de nieuwe locatie. Er is dan alsnog ontheffing benodigd op grond van een nationaal belang (ruimtelijke ontwikkeling) voor de verstoring van het leefgebied. Na verwachting zal, indien de functionaliteit voldoende wordt gewaarborgd, een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden afgegeven.

Vleermuizen

Voor locatie 3 dient in de woning nader onderzoek naar vleermuizen plaats te vinden naar het gebruik als zomer- of paarverblijfplaats. Indien er verblijfplaatsen worden aangetroffen is er ontheffing benodigd. Hierbij dienen voldoende mitigerende en compenserende maatregelen genomen te worden zodat de functionaliteit van de verblijfplaats wordt gegarandeerd. Hierbij wordt gedacht aan het tijdig creëren van voldoende nieuwe verblijfplaatsen in de woning op de nieuwe locatie. Er is dan alsnog ontheffing benodigd op grond van een nationaal belang (ruimtelijke ontwikkeling) voor de verstoring van het leefgebied. Na verwachting zal, indien de functionaliteit voldoende wordt gewaarborgd, een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden afgegeven.

Voor de overige soortgroepen geldt dat er voor de uitvoering van de werkzaamheden geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is benodigd. Wel dient rekening te worden gehouden met onderstaande maatregelen.

Maatregelen

Om effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen worden in ieder geval de volgende maatregelen voorgesteld:

- Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij bomen/struiken/vegetatie/bebouwing wordt verwijderd, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in te verwijderen bomen/struiken/vegetatie broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.
- Om effecten op algemeen beschermde soorten kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd of watergangen worden gedempt van één kant uit te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te ontkomen. Dit valt onder de zorgplicht.
- Om te voorkomen dat door gebruik van kunstlicht (tijdens de werkzaamheden of door de nieuwe inrichting) verstoring optreedt op verblijfplaatsen van vleermuizen en op foeragerende of passerende dieren, dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient lichtval op bomen en gebouwen te worden vermeden.

- Indien er geen werkzaamheden aan de watergangen en/of oevers plaats vinden, dienen zij tijdens de werkzaamheden fysiek te worden afgeschermd.

Aanbevelingen

- Het wordt vanwege de gevoelige status (rode lijst) van de boerenzwaluw ten zeerste aanbevolen om op de juiste wijze kunstnesten op de ontwikkelingslocatie 3 aan te brengen (zie paragraaf 5.2).

7 Bronnen

Dienst Regelingen, miniserie van EL&I, 2011. Soortenstandaard huismus.
Creemers, R. & Delft, J. van 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.
Limpens, H. & J. Regelink, R. Koelman, 2009. Vleermuizen en planologie (syllabus). Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem..
Sovon, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels.

www.rijksoverheid.nl

www.telmee.nl

www.ravon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.sovon.nl

Colofon

Opdrachtgever Provincie Noord-Holland

Uitgave Movares Nederland B.V.

Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen: Omgeving en Conditionering

Gebouw Daalse Kwint
Daalseplein 101
3511 SX Utrecht

Telefoon 0302653615

Ondertekenaar
Adviseur ecologie

Projectnummer RM001125

Opgesteld door Schie, FM van

Versie:	0.1	Status	concept
	Naam:	Paraaf:	Datum:
Opsteller	Ing. G. Vreeman		04-03-2014
Controleur	drs. C.A. van der Kooij/ drs. F.M. van Schie		05-03-2014/ 10-03-2014

© 2014, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Bijlage I Wettelijk kader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De soortbescherming is in de wet geregeld middels de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is geregeld middels de Natuurbeschermingswet en middels het beleid uit de Nota Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur).

Flora- en faunawet

Soortbescherming in Nederland is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden en voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren. Voor de beschermde soorten geldt een aantal verbodsbepalingen zoals weergegeven in onderstaand kader.

Artikel 8:

Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op een andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9:

Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10:

Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11:

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12:

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13:

Het is verboden beschermde planten en dieren te vervoeren of onder zich te hebben.

Zorgplicht

Naast de verbodsbepalingen voor de in de wet genoemde beschermde soorten geldt voor alle in het wild voorkomende planten en dieren in Nederland de zorgplicht (artikel 2). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen.

Ontheffing

Bij de Flora- en faunawet kan onder voorwaarden van het verbod op schadelijke handelingen worden afgeweken met een ontheffing of vrijstelling. De beschermde soorten zijn na het inwerking treden van de AMvB artikel 75 in 2005, verdeeld in drie categorieën (tabellen) waarvoor verschillende toetsingscriteria gelden voor het verkrijgen van een ontheffing.

Tabel 1 (algemene soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Hiervoor geldt een vrijstellingsregeling als bij ingrepen sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2 (overige / licht beschermde soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer gewerkt wordt volgens een door de minister van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode. Wanneer er geen gedragscode is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden. Voorwaarde is dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie-niveau). Dit is de zogenaamde 'lichte toets'.

Tabel 3 (streng beschermde soorten)

Het betreft streng beschermde soorten. Dit betreft soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Daarnaast betreft het soorten die door Nederland aan deze lijst zijn toegevoegd middels een AMvB van artikel 75. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing, waarbij gezocht moet worden naar alternatieven voor de locatie of voor de ingreep;
- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort;
- Er wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de soort.

Deze criteria worden ook wel omschreven als de 'uitgebreide toets'.

Vogels

Vogels maken geen onderdeel uit van de tabellen. Alle vogels zijn in dezelfde mate beschermd. Broedende vogels met nesten, eieren of niet vliegvlugge jongen zijn, in navolging van de Europese Vogelrichtlijn, strikt beschermd; voor verstoring van broedgevallen wordt in principe geen ontheffing gegeven. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen (circa 15 maart – 15 augustus) plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Uitzondering zijn vogels met jaarrond beschermde nesten. Voor het verstoren, beschadigen of vernietigen van jaarrond beschermde vogelnesten is altijd een ontheffing benodigd, ook als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Bij een ontheffingaanvraag, zal de uitgebreide toets zoals beschreven onder soorten van tabel 3 worden toegepast. Het in of bij wet genoemd belang moet in de Vogelrichtlijn zijn opgenomen. In augustus 2009 is door de Minister van (destijds) LNV nieuw beleid voor het beoordelingskader van Flora- en faunawetontheffingaanvragen aangekondigd. Met dit nieuwe beleid is een nieuwe vogellijst afgegeven. In deze vogellijst is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (vogels van categorie 1 t/m 4) en soorten waarvoor de nesten niet jaarrond zijn beschermd, maar waarvoor wel inventarisatie gewenst is (vogels van categorie 5). Indien vogels uit de laatste groep in de projectlocatie aanwezig zijn moet een omgevingscheck gedaan worden om te kijken of in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn. Wanneer in de omgeving onvoldoende broedbiotoop aanwezig is, zijn ook de nesten van soorten uit categorie 5 jaarrond beschermd (min LNV, augustus 2009).

Functionaliteit behouden

Door een wijziging in de beoordeling van ontheffingaanvragen in augustus 2009, is het mogelijk om te voorkomen dat een ontheffing nodig is. Dit is het geval wanneer mitigerende maatregelen er voor zorgen dat de ‘functionele leefomgeving’ van dieren intact blijft. Dit betekent bijvoorbeeld dat er voorafgaand aan de ingreep nieuw leefgebied wordt gerealiseerd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor vogels kan dit van belang zijn omdat er alleen ontheffing kan worden verkregen bij een beperkt aantal belangen welke in respectievelijk de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn worden aangegeven. Door uitspraken van de Raad van State (op 3 oktober 2012, uitspraak 201108112/1/A3 en 11 juli 2012, uitspraak 201104809) moet een dergelijke werkwijze echter zorgvuldig worden onderbouwd waarbij er toch sprake kan zijn van een ontheffing.

Rode Lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

Natuurbeschermingswet

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet in werking getreden. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die zien op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. Directe toetsing aan de Vogel- en Habitatrichtlijn is daarmee niet meer aan de orde. Onder de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 worden de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden aangewezen en beschermd. Deze worden gezamenlijk Natura 2000-gebieden genoemd. Daarnaast worden Beschermd Natuurmonumenten en Wetlands aangewezen en beschermd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EZ. Voor alle Natura 2000 gebieden worden beheerplannen opgesteld. Deze beheerplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

EHS

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De SVIR vervangt verschillende rijksbeleidsstukken zoals de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij EHS geen sprake is van externe werking.

Provincies wijzen in hun structuurvisie de gebieden aan die onder de EHS vallen. In of in de nabijheid van EHS-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het EHS-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van de EHS vindt plaats in op

basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.

© 2014, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.